

Zimowe straty rodzin pszczelich 2023/2024

Pracownia Chorób Owadów Użytkowych
Katedra Patologii i Diagnostyki Weterynaryjnej
Instytut Medycyny Weterynaryjnej

lek. wet. specjalistka Ewa Mazur
dr nauk wet. Anna Gajda

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Wyniki ankiety COLOSS

Badanie ankietowe było prowadzone przez Pracownię Chorób Owadów Użytkowych SGGW we współpracy z międzynarodową organizacją COLOSS (www.coloss.org)

Trwało od 21 marca 2024 do 31 maja 2024

Wzięło w nim udział 426 pszczelarzy,
którzy łącznie zgłosili 18455 zazimowanych rodzin pszczelich

Zimowe straty ogólne 2023/2024 wyniosły 10,4%

Podział strat ogólnych w Polsce

Pszczelarze nie odnotowali podwyższonej śmiertelności rodzin

Straty wynikające z problemów z matkami stanowiły 3,8% ze wszystkich odnotowanych strat

0,5% strat wynikało z naturalnych katastrof typu pożar i powódź

6,1% strat ogólnych było związanych ze śmiercią pszczół tzn. zjawiskiem depopulacji rodzin pszczelich czyli CDS (z ang. colony depopulation syndrom), głodem lub innymi przyczynami śmierci.

Syndrom depopulacji rodzin pszczelich

- CDS (z ang. Colony depopulation syndrom)
- Objawia się nagłą śmiercią rodzin pszczelich, najczęściej na jesieni
- Pszczelarz obserwuje brak pszczół dorosłych w ulu lub jedynie garstkę pszczół z matką z jednoczesną obecnością pokarmu na plastrach
- Przyczyną tego syndromu jest roztocz *Varroa destructor* wraz z towarzyszącym mu zakażeniami wirusowymi (wirus zdeformowanych skrzydeł, wirus ostrego paraliżu pszczół) i/lub nosemoza wywołana przez grzyb *Vairimorpha ceranae*
- Pszczelarze, którzy obserwowali takie objawy zgłosili 3% strat ogólnych

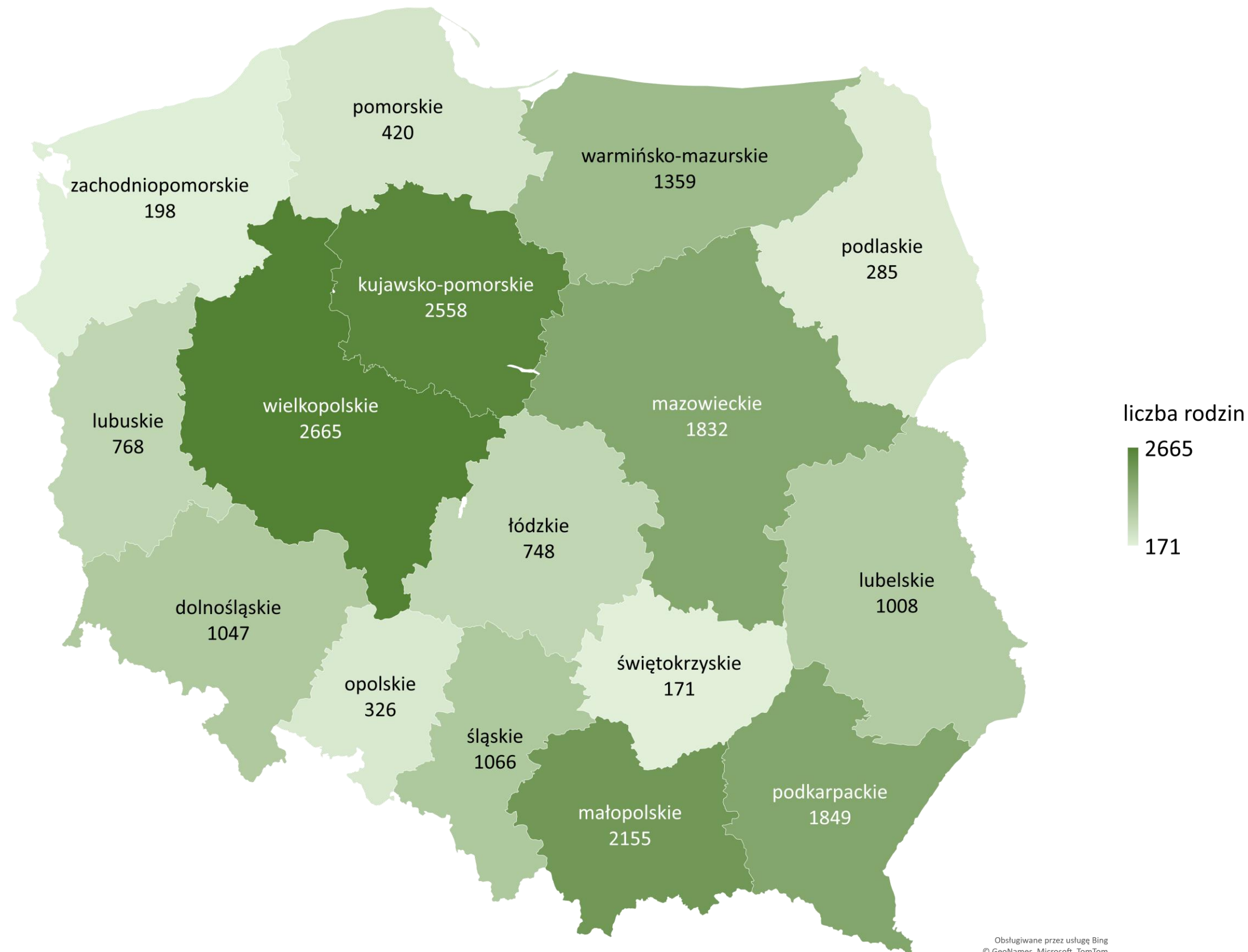
Głód

- Widok pszczoł wciśniętych w komórki plastra, gdzie nie ma pokarmu, sugeruje zamarcie rodziny z głodu
- Brak pokarmu może wynikać z błędu pszczelarza
- Rodziny zarażone grzybem *Vairimorpha* spp. mogą wykorzystywać więcej pokarmu niż rodziny zdrowe
- Rodziny porażone pasożytem *V. destructor* odczuwają stres, który również doprowadza do zwiększonego zużycia pokarmu
- Straty wynikające z głodu stanowiły 1,3% wszystkich strat

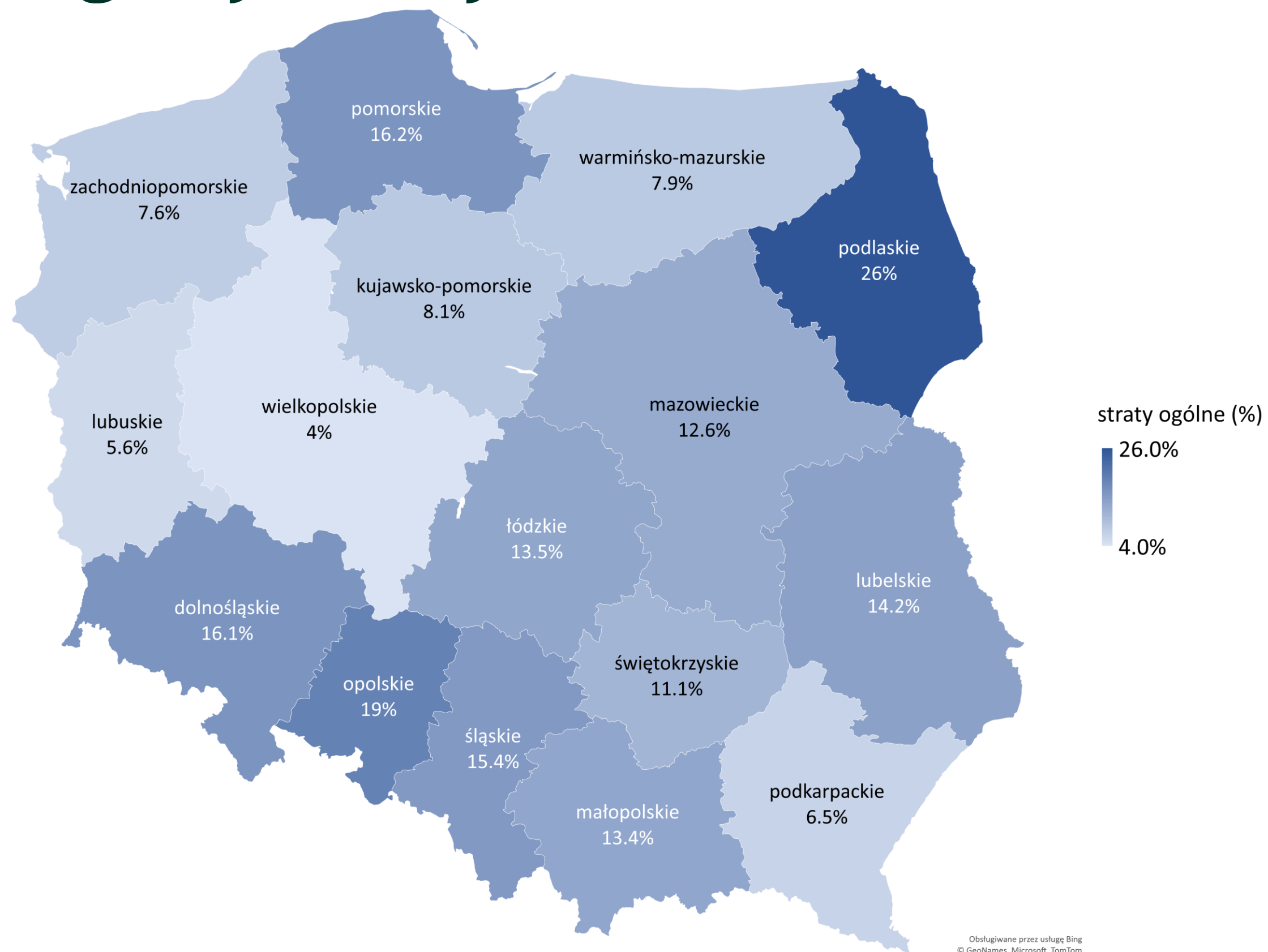

Fot. E. Mazur

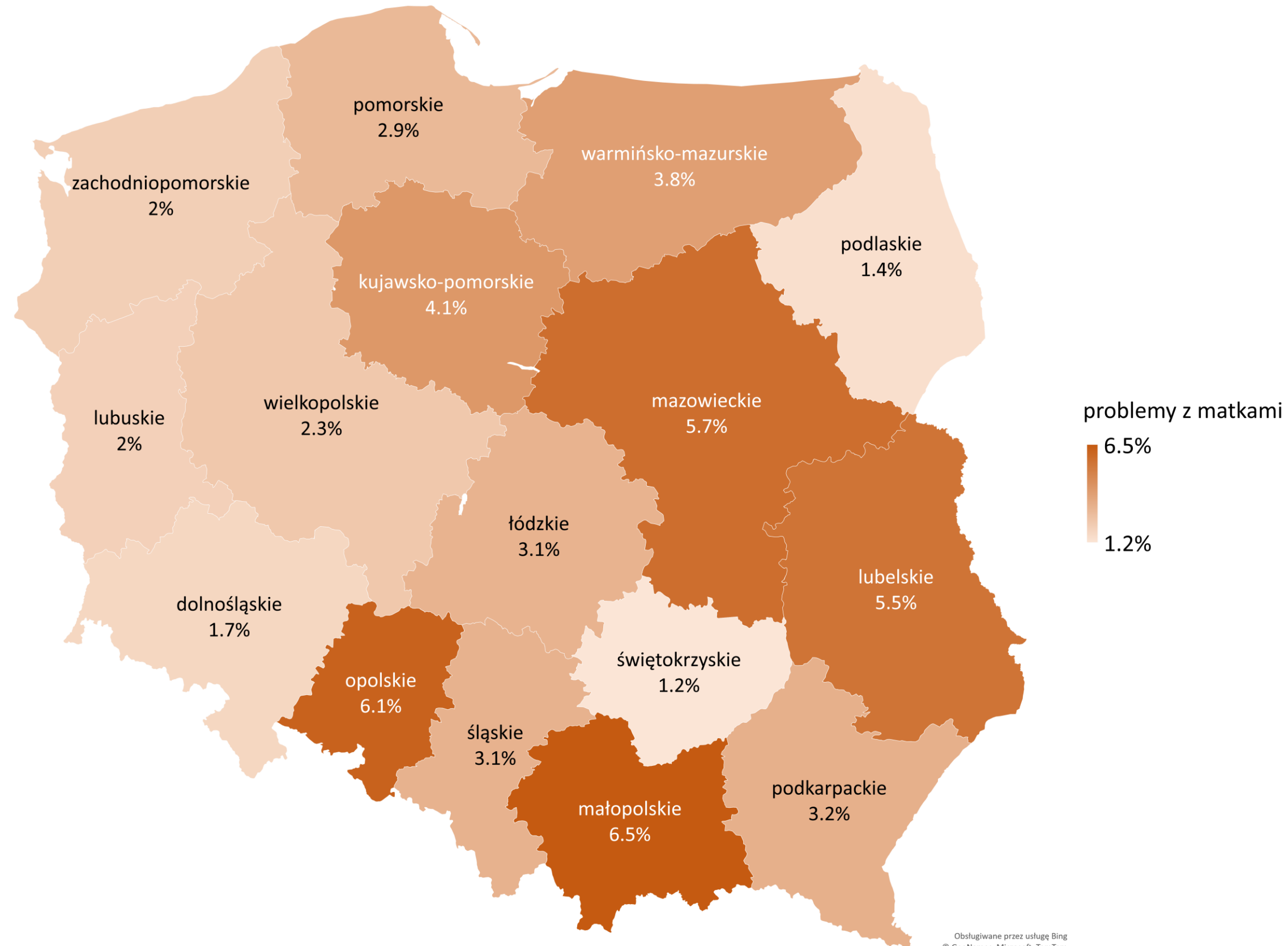
Liczba zazimowanych rodzin pszczelich zgłoszona w poszczególnych województwach

Straty ogólne (%) odnotowane w poszczególnych województwach

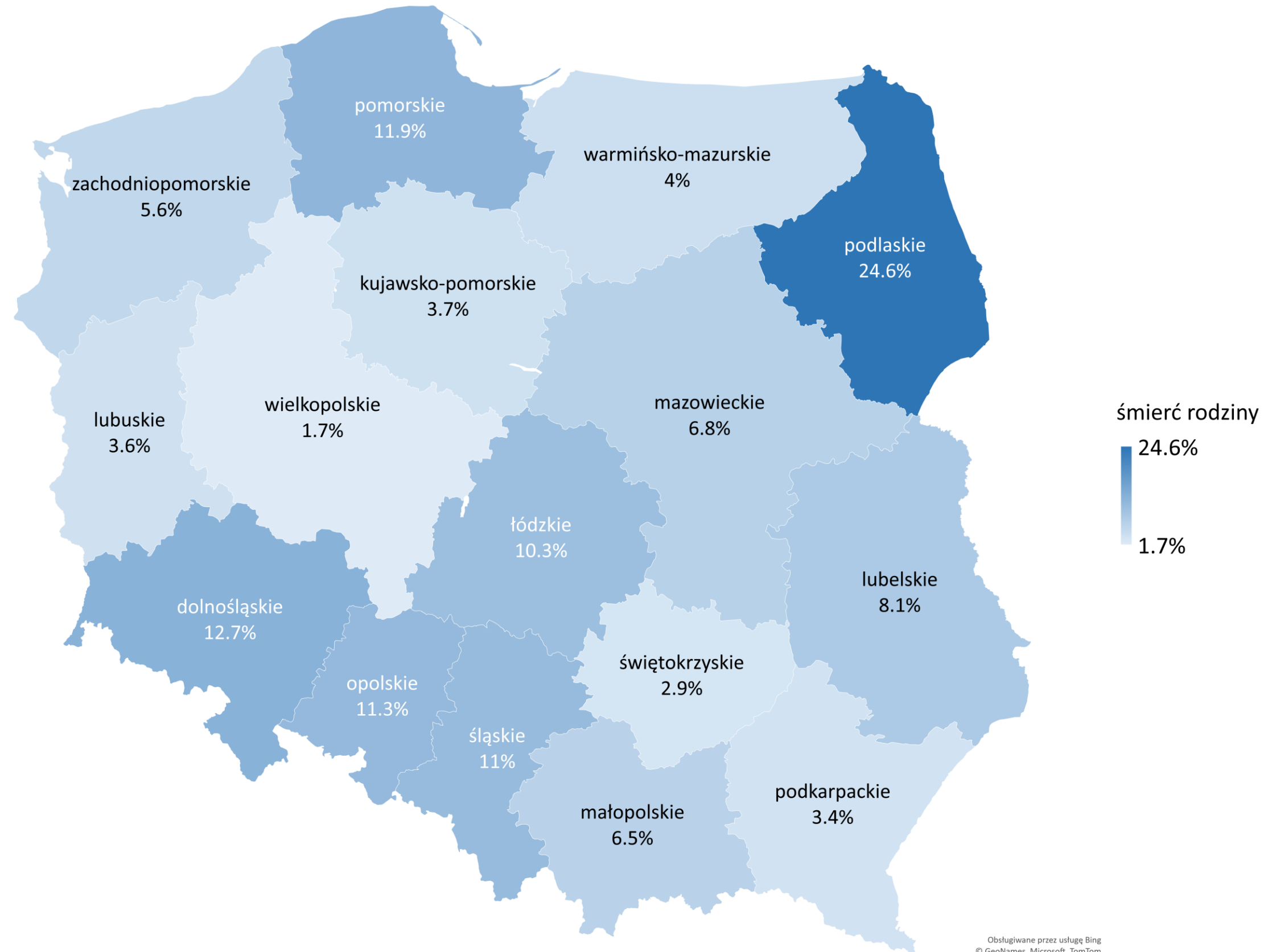
Straty ogólne (%) odnotowane w poszczególnych województwach wynikające z problemów z matkami

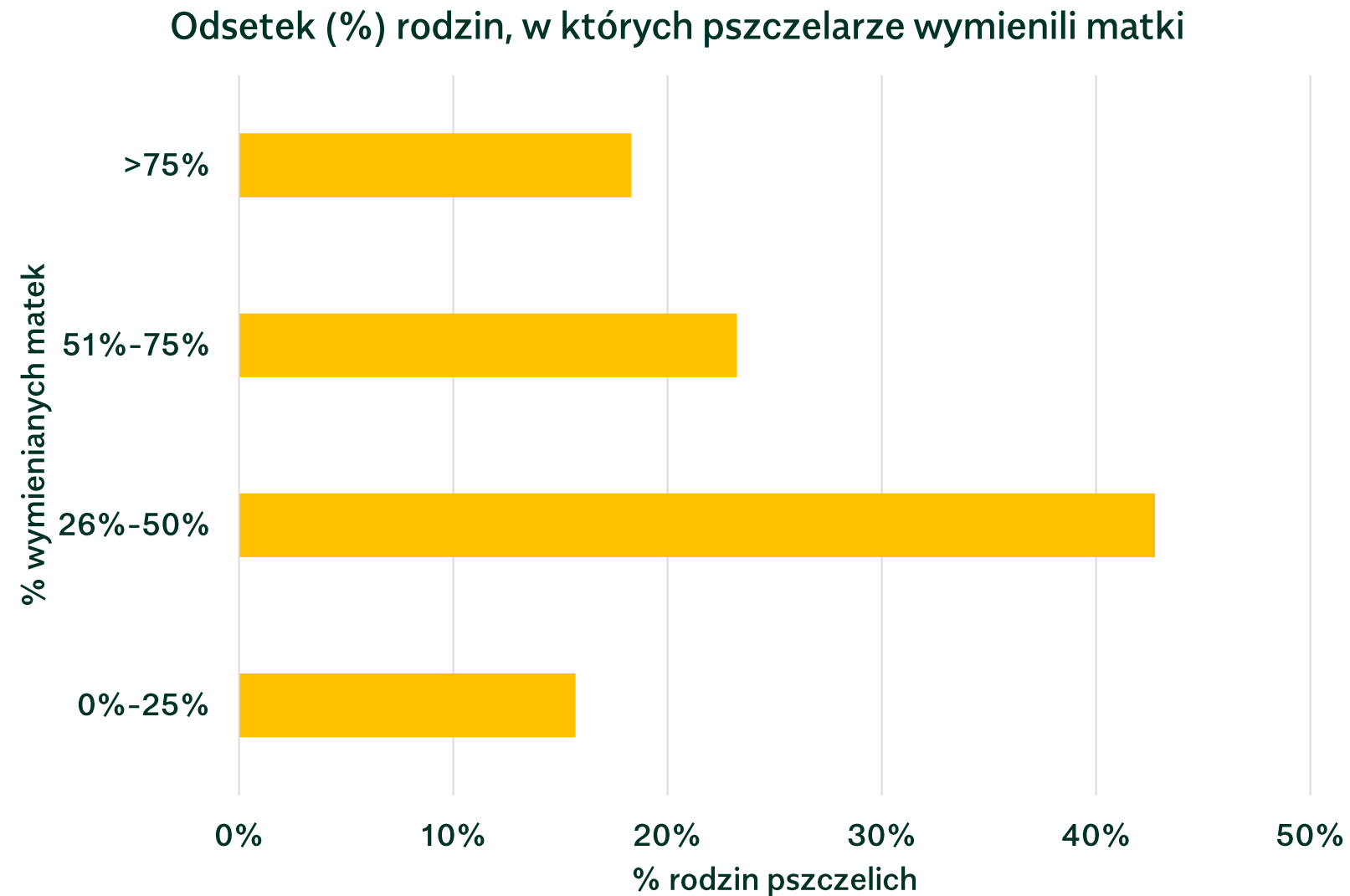
Straty ogólne (%) odnotowane w poszczególnych województwach wynikające z katastrof naturalnych

Straty ogólne (%) odnotowane w poszczególnych województwach wynikające ze śmierci rodzin

Nowe matki pszczele

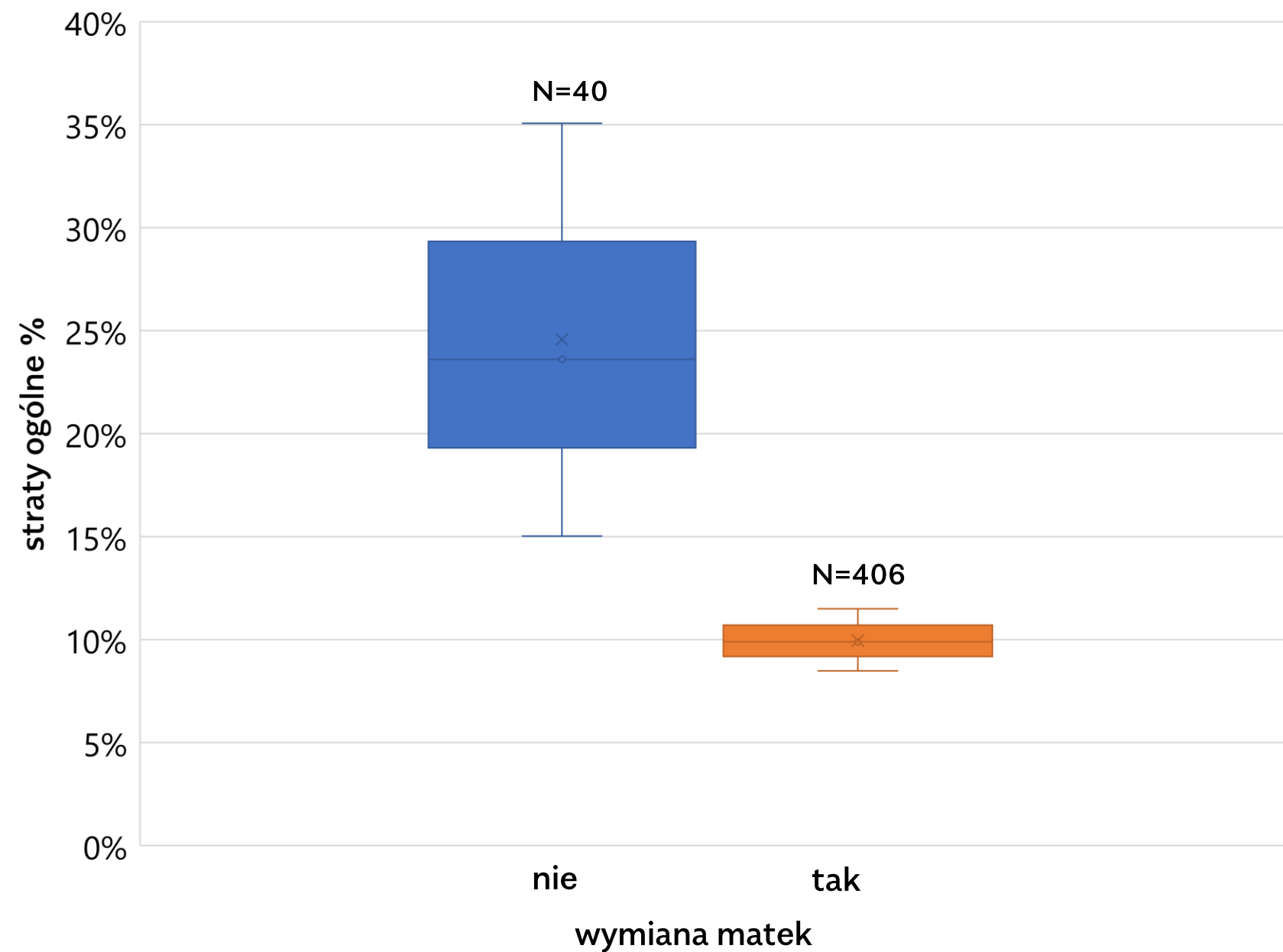
Najwięcej pszczelarzy wymieniło od 26-50% matek w pasiece (tak jak w roku ubiegłym)

Prawie połowa respondentów wymieniła ponad 50% matek w rodzinach

61% respondentów odnotowała takie same problemy z matkami pszczelimi w porównaniu do poprzedniego sezonu

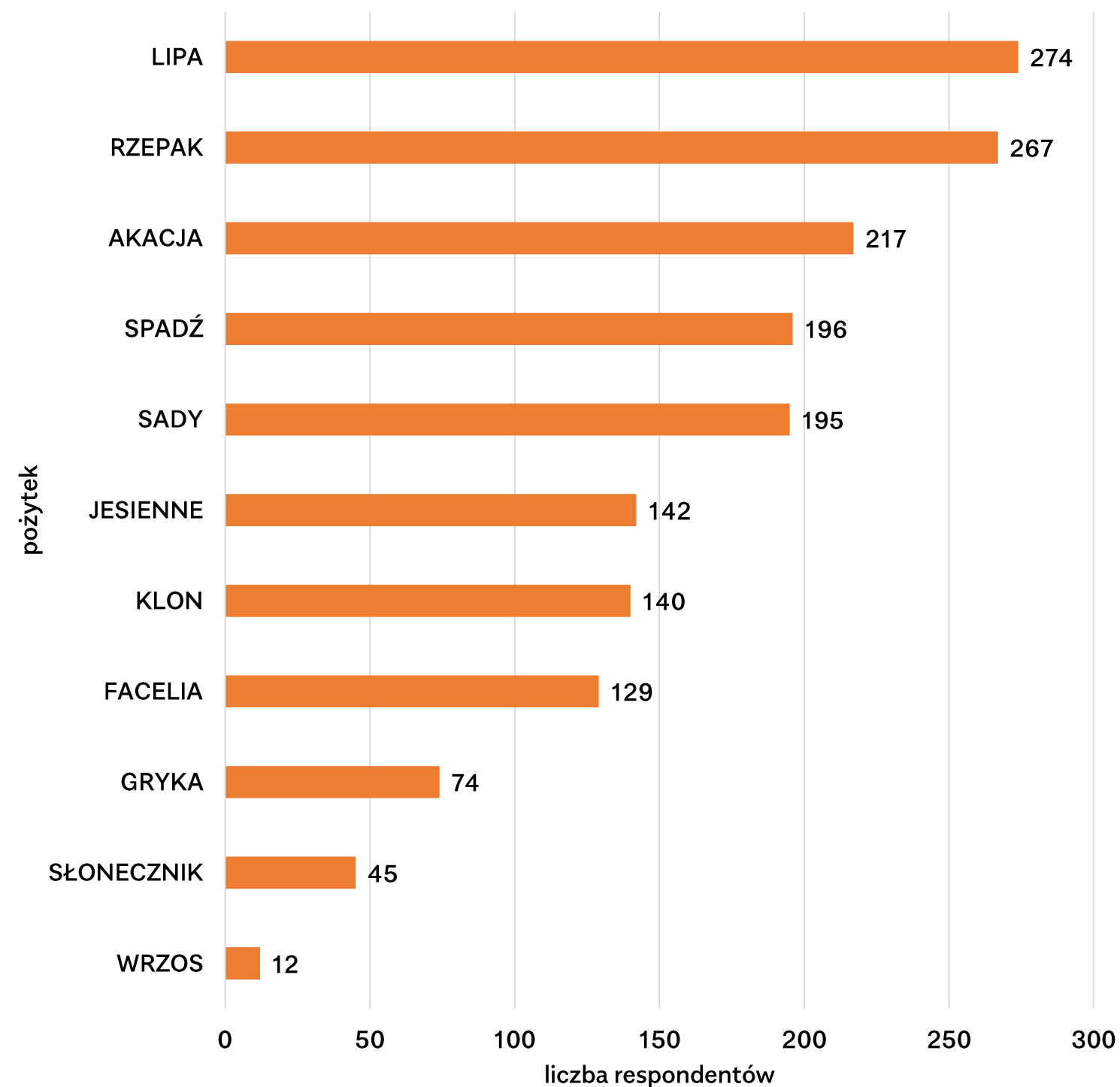
Wpływ wymiany matek pszczelich na straty ogólne (N= liczba pszczelarzy)

Pszczelarze, którzy wymieniali matki pszczele w rodzinach odnotowali niższe straty, niż Ci, którzy w ogóle nie wymieniali starych matek na młode.

Z jakich pożytków najczęściej korzystają pszczelarze?

Najpopularniejszym pożytkiem była lipa.

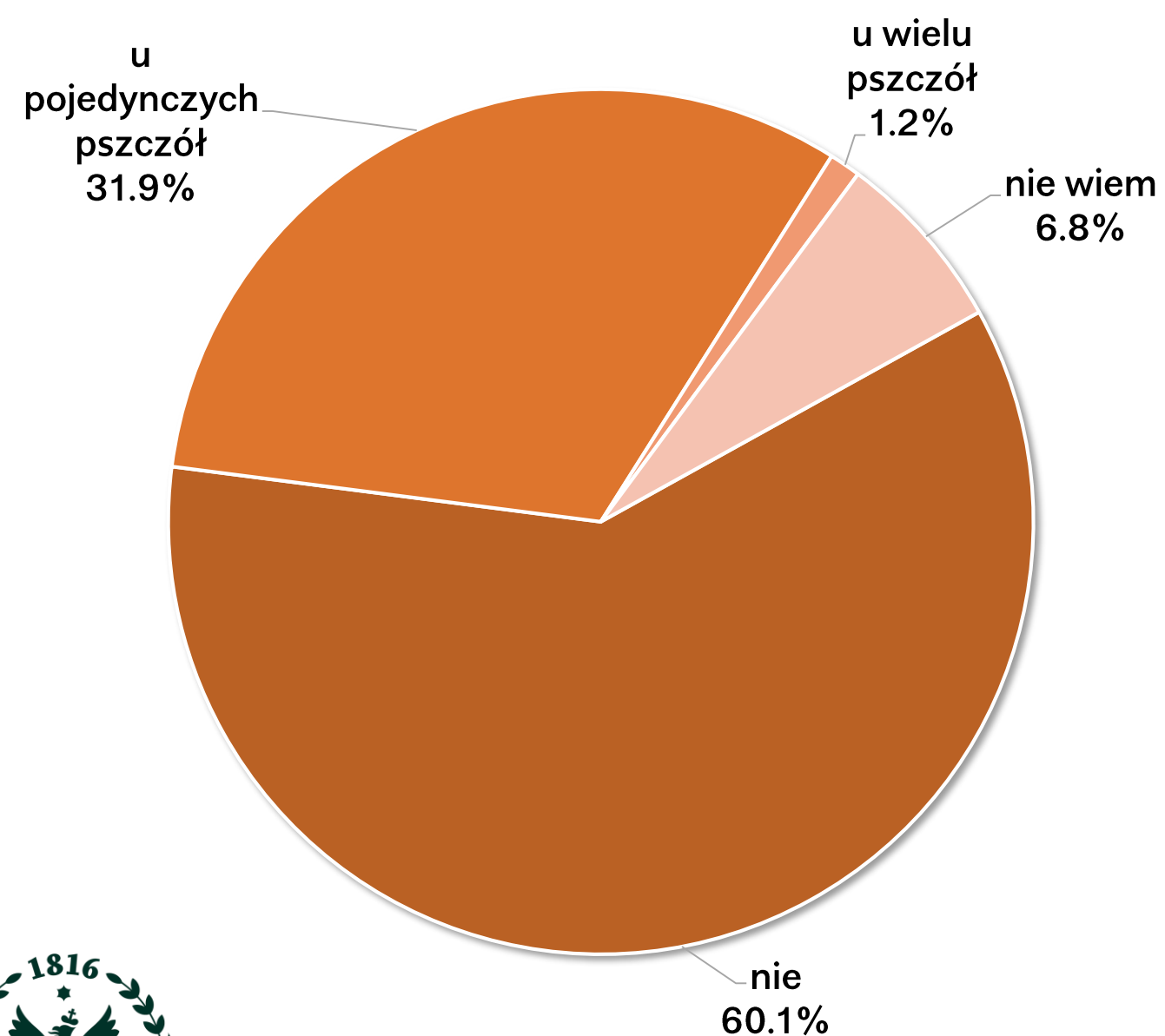
Na drugim miejsce niezmiennie rzepak.

Pożytek z sadów spadł na piąte miejsce na rzecz pożytku spadziowego.

Walka z warrozą

Czy obserwowałeś/obserwowałaś objawy wskazujące na infekcje wirusem zdeformowanych skrzydeł?

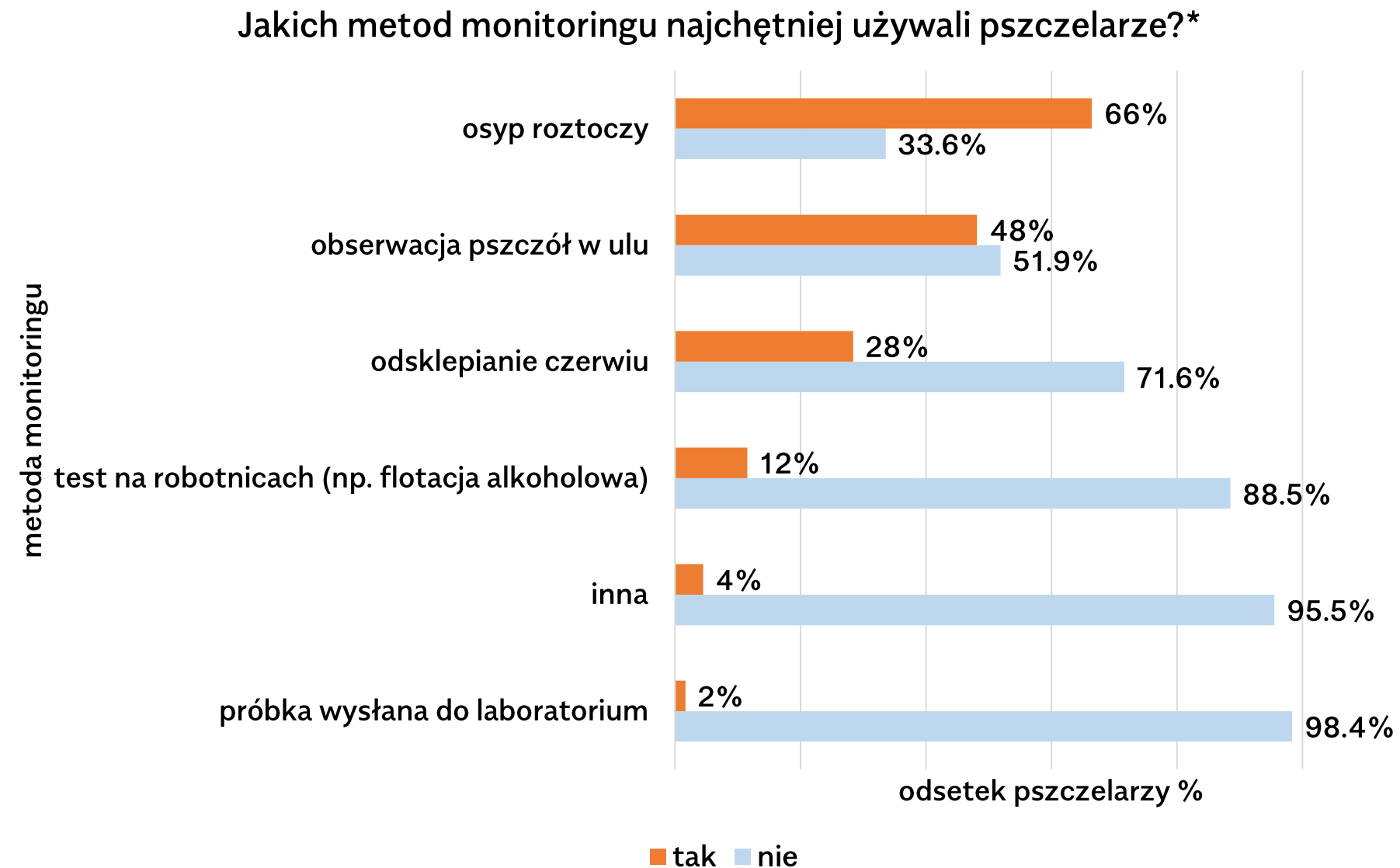

89% pszczelarzy monitorowało poziom roztoczy *V. destructor* w rodzinach

Zdecydowana większość respondentów nie obserwowała objawów infekcji wirusem zdeformowanych skrzydeł u robotnic

Walka z warrozą

Najwięcej pszczelarzy monitorowała rodziny poprzez osyp roztoczy na dennicę i obserwację pszczół w ulu.

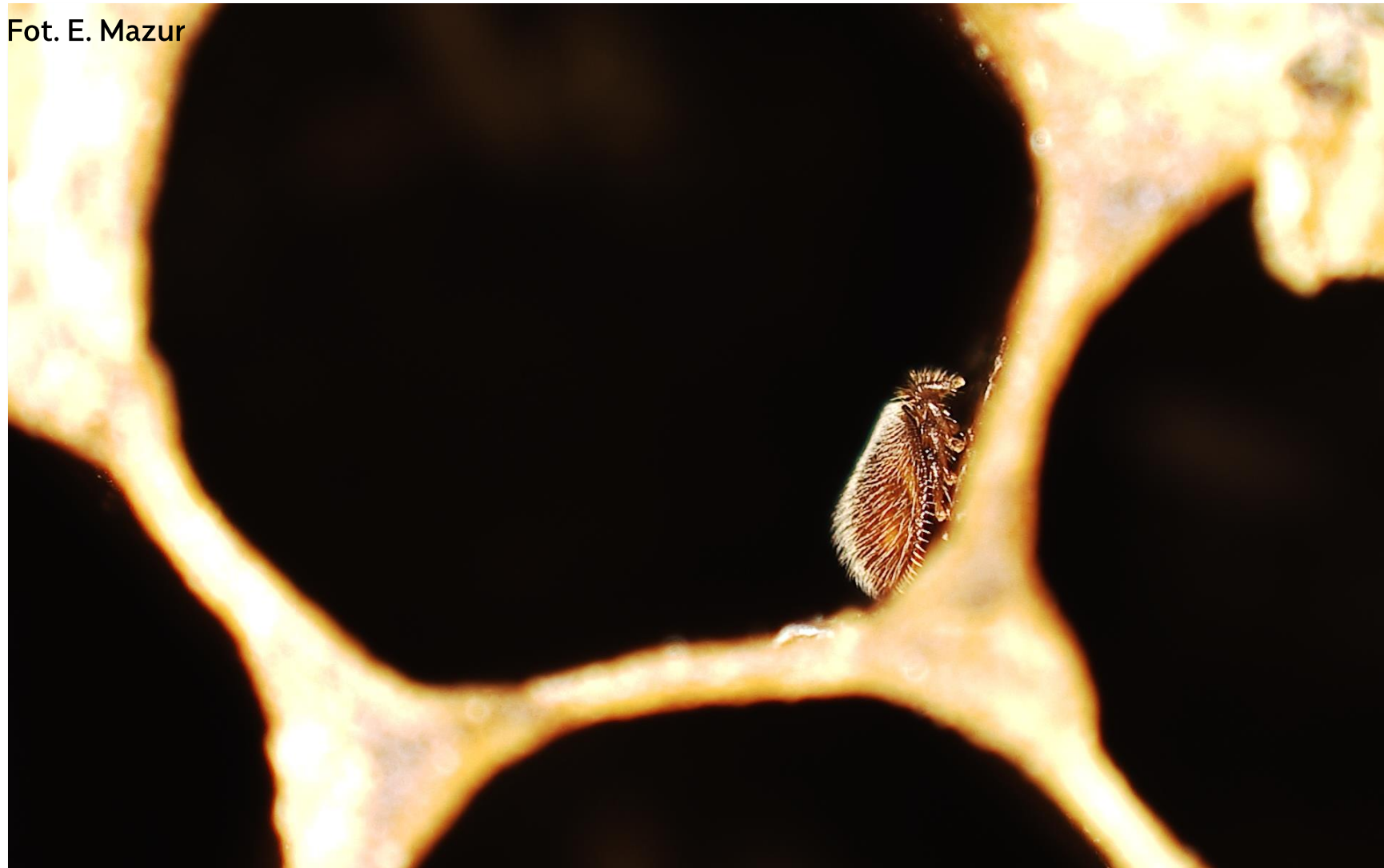
Wyniki są podobne do tych z ubiegłego roku. Jedynie kategoria „inna” trafiła na wyższą pozycję.

*Respondenci mogli wybrać więcej niż 1 metodę

Walka z warrozą

Fot. E. Mazur

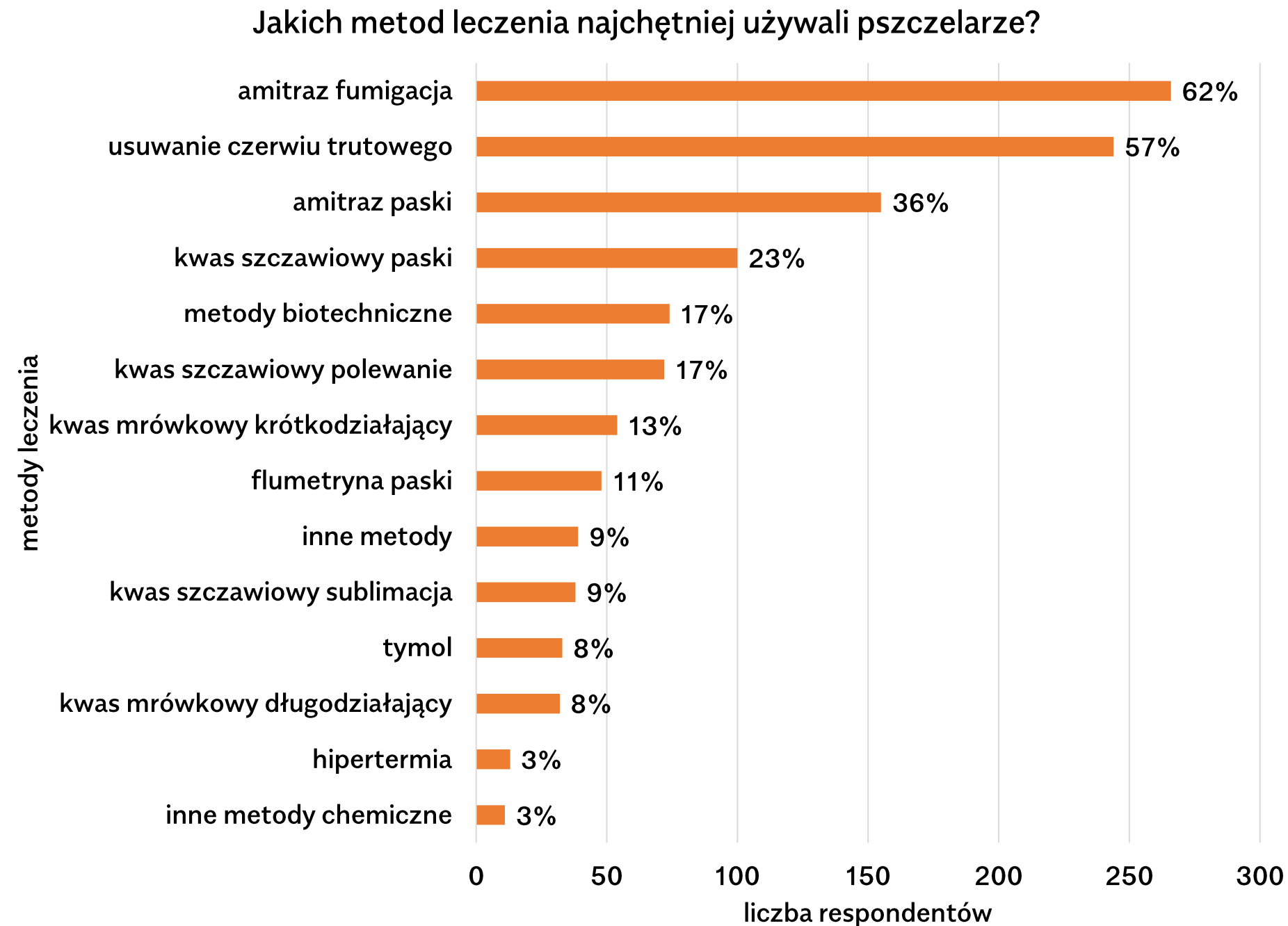

98,6% pszczelarzy leczyło pszczoły w kierunku roztoczy *V. destructor*

0,5% respondentów zadeklarowała brak leczenia, a 0,9% nie była pewna odpowiedzi

Walka z warrozą

Najczęściej wybieranymi metodami leczenia były środki lecznicze z amitrazem i usuwanie czerwiu trutowego.

Spadła popularność pasków z kwasem szczawiowym.

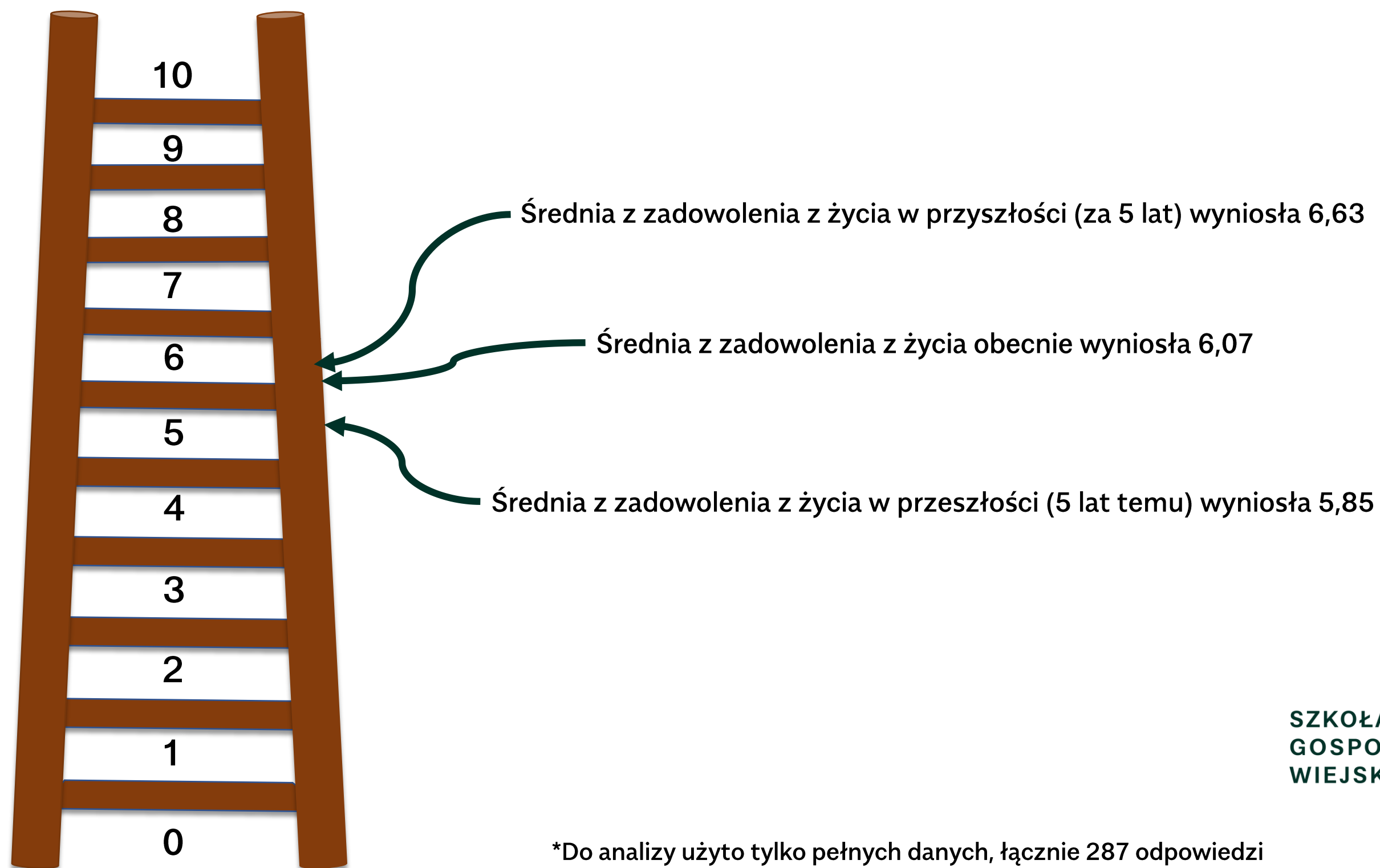
Wyniki są porównywalne do tych z lat ubiegłych.

*Respondenci mogli wybrać więcej niż 1 metodę

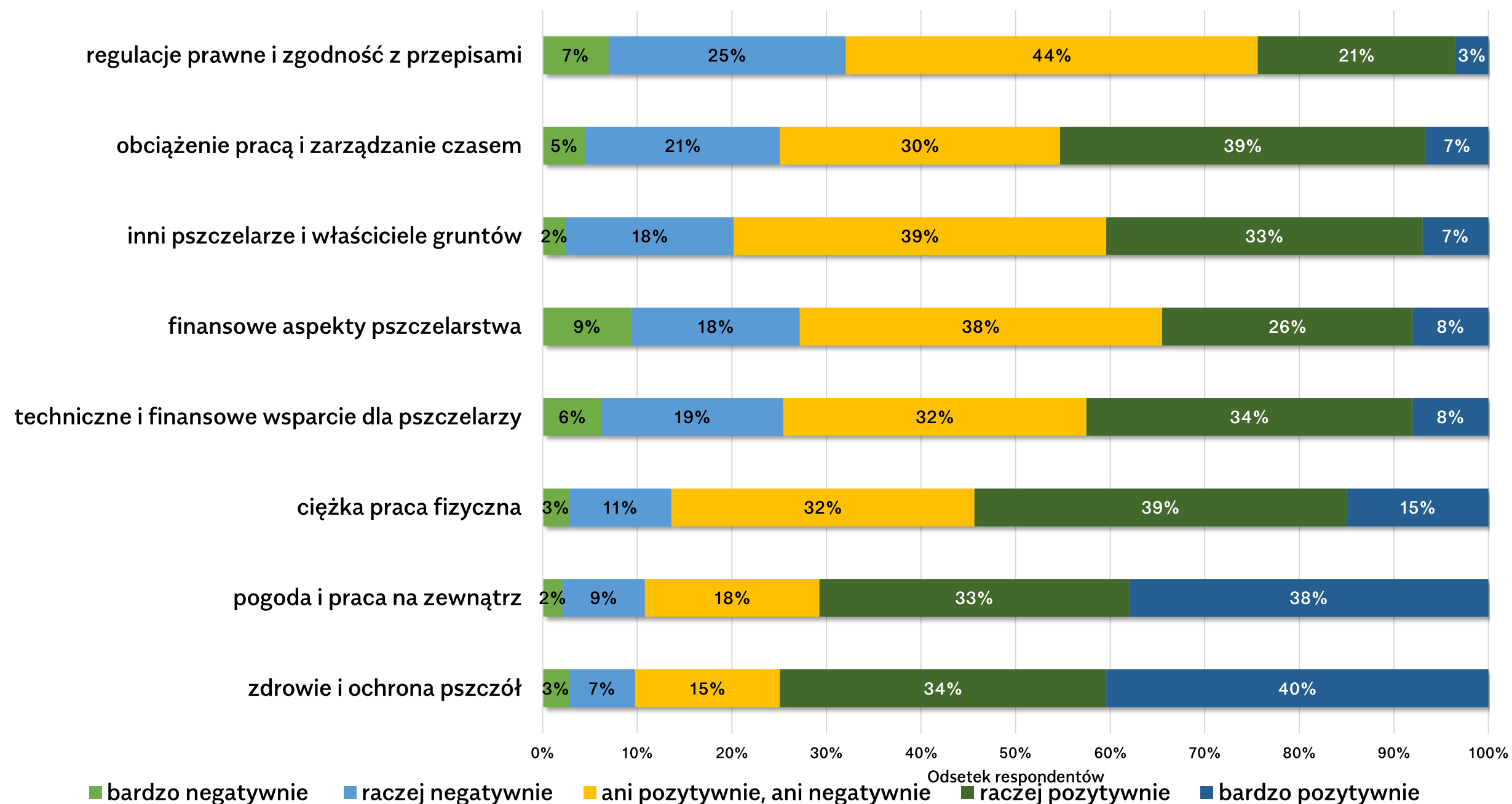
Zadowolenie z życia pszczelarzy w Polsce

Spytaliśmy pszczelarzy o ich zadowolenie z życia wg drabiny Cantrila od 0 (najgorsza sytuacja) do 10 (najlepsza sytuacja).

Zadowolenie z życia pszczelarzy w Polsce

Jak pozytywnie lub negatywnie każdy z poniższych czynników wpływa na twoje obecne samopoczucie?

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

*Do analizy użyto tylko pełnych danych, łącznie 287 odpowiedzi

Serdecznie dziękujemy za udział w badaniu

Dzięki Państwa zaangażowaniu wspólnie pomagamy pszczołom miodnym

Kontakt do koordynatora monitoringu zimowych strat rodzin pszczelich w Polsce:

Lek. wet. specjalistka Ewa Mazur

Asystentka

Instytut Medycyny Weterynaryjnej

ul. Ciszewskiego 8, bud. 23, pok. 070, 02-787
Warszawa

tel. +48 22 593 61 40

ewa_mazur@sggw.edu.pl

POMÓŻMY PSZCZOŁOM W POLSCE 🇵🇱

Instytut Medycyny
Weterynaryjnej